

O delu arhivov in zborovanjih

Arhivi in slovensko predsedovanje EU

Arhiv Republike Slovenije je kot nacionalni arhiv sodeloval pri izvajanju programa slovenskega predsedovanja Evropski uniji. Dogodki, ki jih je arhiv organiziral, so bili v celotni paleti dogodkov v Sloveniji opredeljeni kot neformalni dogodki na podministrski ravni, sicer pa so bili uvrščeni v celotni program predsedovanja ter objavljeni na osrednji spletni strani slovenskega predsedovanja EU.¹

Srečanje DLM Foruma in 17. sestanek EBNE

Arhiv Republike Slovenije je od 8. do 11. aprila 2008 organiziral dva osrednja dogodka; bila sta v konferenčnih prostorih GH Union v Ljubljani ter delno v prostorih Arhiva RS.

Članska konferenca DLM Foruma je potekala 8. in 9. aprila 2008 in je bila pripravljena v sodelovanju z DLM Forumom,² le-ta je bil prvič organiziran v letu 1996 pod okriljem takratnega Direktorata Evropske komisije za informacijsko družbo.³ Program konference je bil objavljen na spletni strani Arhiva RS ter DLM Foruma;⁴ ker je bila to redna polletna članska

Vse pripravljeno za DLM Forum v Ljubljani 2008, Grand hotel Union, Ljubljana

konferenca, torej zaprte narave, so bili povabljeni samo člani DLM Foruma – organizator Arhiv RS pa je vabil še omejen krog ljudi iz slovenskih arhivov.

Dvodnevni program je spremljalo 95 registriranih udeležencev, in sicer 24 domačih ter 71 tujih iz držav članic EU oz. iz organizacij, ki so članice DLM Foruma. Glavnina programa se je osredotočila na sledeče vsebine: predstavitve uporabnih rešitev za e-arhiviranje (različne prakse v članicah EU), vprašanje konflikta interesov med varovanjem osebnih podatkov in njihovim arhiviranjem ter problemi interoperabilnosti. Konferenca in diskusija sta potekali v angleščini. *Osrednji dogodek DLM Foruma, pa tudi obeh arhivskih dogodkov predsedovanja, je bila predstavitve specifikacije MoReq2, ki je potekala 9. aprila na popoldanskem zasedanju kot vmesni dogodek. Nanj so bili poleg udeležencev DLM Foruma povabljeni tudi direktorji nacionalnih arhivov članic EU (člani EBNE) – skupno 120 udeležencev, zato je bilo zagotovljeno tolmačenje v treh jezikih (angleščina, francoščina, slovenščina).* Specifikacija MoReq2 je nova verzija dosedanjega MoReqa (Model Requirements for the Management of Electronic Records), ki sta ga v letu 2002 objavila DLM Forum in Evropska skupnost kot priporočen evropski model. Preveden je bil v deset jezikov in vse jezikovne variante specifikacije so dostopne na spletu.⁵ Slovenski prevod, za katerega je Arhiv RS pridobil tudi avtorske pravice, je bil v knjižni obliki objavljen leta 2005 in je dostopen na spletu.⁶ Celotna verzija nove specifikacije MoReq2 je dostopna v angleščini na spletu DLM Foruma, skupaj s poročilom o pripravi ("Scoping Report").⁷ Pričakujemo lahko, da bo v knjižni obliki objavljen in razposlan v letošnjem letu. Po končanem dogodku so na spletu Arhiva RS objavljeni: program konference, predstavitve vseh referentov, izjava za javnost ter vtisi s konference (fotografije).⁸ Izjava za javnost je bila oblikovana v zvezi s predstavitvijo specifikacije MoReq2 – kot novega priporočenega evropskega standarda za upravljanje in hrambo elektronskih arhivov; pripravljena je bila v sodelovanju s predsed-

¹ <http://www.eu2008.si/si/index.html>

² <http://dmlforum.typepad.com/dlm/>

³ Na osnovi Conclusions of the Council of the European Union (Official Journal of the European Communities C 235 of 17 June 1994) concerning cooperation in the field of archives.

⁴ http://www.arhiv.gov.si/si/predsedovanje_eu/dlm_forum/

⁵ <http://www.cornwell.co.uk/edrm/moreq.asp>

⁶ http://www.arhiv.gov.si/si/zakonodaja_standardi_in_dokumenti/standardi/

⁷ <http://www.moreq2.eu/downloads.htm>,
<http://dmlforum.typepad.com/MoReq220Scoping20Report.pdf>

⁸ http://www.arhiv.gov.si/en/eu_presidency/dlm_forum_meeting/
<http://dmlforum.typepad.com/dlm/>

stvom DLM Foruma in Ministrstvom za kulturo RS ter objavljena na osrednji spletni strani slovenskega predsedovanja EU v treh jezikih.⁹

17. konferenca EBNA v Ljubljani je potekala 10. in 11. aprila 2008. S pozdravnim govorom jo je odprla državna sekretarka na Ministrstvu za kulturo RS dr. Jelka Pirkovič. EBNE se je udeležilo 39 strokovnjakov, večinoma direktorjev nacionalnih arhivov članic EU ter držav kandidatk EU. Udeleženci so bili iz 24 držav članic EU,¹⁰ dveh držav kandidatk za vstop v EU (Makedonije in Hrvaške), predstavnik Evropske komisije (arhiva Evropske komisije v sklopu Sekretariata EK), predstavnik Mednarodnega arhivskega sveta ter predstavnik nacionalnega arhiva Švice. Zasedanje je vodil direktor Arhiva Republike Slovenije dr. Matevž Košir. V organizacijo pa je bilo vključenih še 22 oseb (7 predavateljev, 7 prevajalcev, 3 za organizacijo, 3 za pisanje zapisnika, 2 iz skupine osebja za IT). Zagotovljeno je bilo tolmačenje za celoten dvodnevni program v treh jezikih: angleščino, francoščino in slovenščino. Celoten program in vse razprave so bile posnete za potrebe pri pripravi zapisnika. Ta je bil vsem udeležencem poslan pozneje, kot je tudi sicer ustaljena praksa. Referenti iz Arhiva RS so obravnavali sledeče teme z arhivskega področja:

1. Arhivist – zgolj varuh ali tudi oblikovalec spomina? (dr. Jelka Melik)
2. Med vlogo arhivov v družbi in njihovo javno podobo (dr. Mateja Jeraj)
3. Digitalizacija v Arhivu Republike Slovenije (Jure Volčjak)
4. Materialno varovanje v arhivih (dr. Jedert Vodopivec)
5. Digitalni arhivi in nova slovenska arhivska zakonodaja (mag. Tatjana Hajtnik)
6. Makrovalorizacija arhivskega gradiva v Republiki Sloveniji (dr. Vladimir Žumer)
7. Predstavitev vodnika po arhivskem gradivu Napoleоновih Ilirskih provinc (Vladimir Sunčič)

Vsi referati so v angleškem prevodu dostopni na spletni strani Arhiva RS.¹¹

Zasedanje EBNE v Ljubljani, predstavitev projekta evropskega arhivskega portala (APENET) pod vodstvom Španije

Poleg tega je bila po predstavitvi referata o novi zakonodaji in digitalnih arhivih v Sloveniji organizirana okrogla miza vseh udeležencev z vsebinskim poudarkom na elektronskih arhivih in njihovo hrambo. Predstavniki 24-ih članic EU so s kratkim pregledom predstavili trenutno stanje in nadaljnji razvoj na področju e-arhivov v svojih državah, nekateri so se bežno dotaknili tudi opisov digitalizacije v svojih arhivih ter širše razvoja in vključenosti arhivov v vladne strategije e-uprave. Ta pregled je pokazal široko paleto resničnih razmer, dosežkov in problemov na tem področju – zato bo celotna informacija v zapisniku EBNE lahko koristna tudi za kak drug, projektni namen.

Program EBNE drugega dne je bil osredotočen na Evropske projekte in zadeve EU. Predstavljen je bil trenutno najpomembnejši in hkrati precej kompleksen evropski projekt "Archives Portal of Europe on the Internet" (imenovan tudi APENET, in teče v okviru programa e-VsebinePlus). V projektu pod vodstvom Španije (vodilno vlogo pa imajo tudi Nemčija, Finska, Francija in Nizozemska) sodeluje skupaj 16 nacionalnih arhivov članic EU s skupno količino 16 mio. popisnih enot ter 31 mio. digitalnih posnetkov arhivskih dokumentov. Arhivski portal se bo povezal z Evropsko digitalno knjižnico, oz. ta projekt bo vključen v projekt EUROPEANA. Z Evropsko komisijo naj bi bila sklenjena pogodba o financiranju projekta iz programa e-VsebinePlus.¹² Arhiv RS kot partner sodeluje v projektu. Predstavitev in napredek projekta sta dostopna na spletu.¹³

Sledila je predstavitev preostalih štirih delovnih

⁹ V slovenščini:
http://www.eu2008.si/si/News_and_Documents/Press_Releases/April/0409MK_Archive.html
 angleščini:
http://www.eu2008.si/en/News_and_Documents/Press_Releases/April/0409MK_Archive.html?
 francoščini:
http://www.eu2008.si/fr/News_and_Documents/Press_Releases/April/0409MK_Archive.html?

¹⁰ Tri so se opravičile (Danska, Italija, Ciper).

¹¹ http://www.arhiv.gov.si/en/eu_presidency/17_ebna_conference/presentations/

¹² Sporočilo komisije, povzetek poročila Svetu o napredku izvajanja Priporočila Sveta 2005/835/ES z dne 14. novembra 2005 o prednostnih dejavnostih za večje sodelovanje na področju arhivov v Evropi, ki ga je predložila Skupina evropskih arhivistov (Bruselj, 1. 8. 2008, COM (2008) 500 konč).

¹³ http://www.arhiv.gov.si/en/eu_presidency/17_ebna_conference/presentations/

skupin. Le-te so bile ustanovljene na podlagi Priporočila Sveta z dne 14. novembra 2005 o prednostnih dejavnostih za večje sodelovanje na področju arhivov v Evropi (OJ L 312, 29/11/2005 P. 0055 – 0056):

- a) "Evropska podatkovna zbirka zakonodaje" (projekt imenovan EURONOMOS) – podatkovna baza nacionalnih arhivskih zakonodaj ter zakonodaje EU v zvezi z arhivi, projekt bo financiran iz EU programa IDABC (pod vodstvom Francije, Slovenija sodeluje),
- b) Varovanje in preprečevanje poškodb arhivskega gradiva v Evropi (pod vodstvom Nemčije),
- c) Evropsko interdisciplinarno sodelovanje na področju elektronskega dokumentarnega in arhivskega gradiva (pod vodstvom DLM Forum),
- d) Vzpostavitev in vzdrževanje spletnega portala za dokumentarno in arhivsko gradivo v Evropi "Gateway to Archives in Europe" (pod vodstvom Španije, opis zgoraj),
- e) Sprejetje ukrepov za preprečevanje kraj arhivskega gradiva (pod vodstvom Švedske).

Omenjeno Priporočilo Sveta z dne 14. novembra 2005 (OJ L 312, 29/11/2005 P. 0055 – 0056) določa, da je potrebno v treh letih pripraviti poročilo o delu in napredku za pet določenih prioritarnih področij (oz. delovnih skupin). Sestanek EBNE v Ljubljani je omogočil predstavitev in razpravo o dokumentu "Draft Progress Report to the Council on the implementation of the Council Recommendation 2005/835/ec of 14 November 2005 on priority actions to increase cooperation in the field of archives in Europe". Osnutek Poročila o napredku je bil prvič predstavljen na šestnajstem zasedanju EBNE v Lizboni (6.–7. decembra 2007), vendar še ni bil v končni obliki, zato je bilo srečanje v Ljubljani ključnega pomena za obravnavo celotnega poročila. Hkrati je bil predstavljen tudi osnutek dokumenta "Draft structure and content of Council conclusions on archival cooperation" (oba dokumenta so že prej v preučitev prejeli udeleženci EBNE po elektronski pošti). Dodatni predlogi (Švedske, Litve, in Nizozemske), ki so se sprožili v razpravi, so bili naknadno vneseni v besedilo. Razprava na sestanku EBNE je bila ključnega pomena predvsem zaradi nadaljnjega formalnega postopka, po katerem se tovrstni dokumenti sprejemajo v sistemu EU. Novost v dokumentu so navedeni prihodnji izzivi na področju arhivov, in sicer v petih vsebinskih sklopih: a) evropska Direktiva o ponovni uporabi informacij javnega sektorja¹⁴ (gre za preučitev možnosti, da bi razširili vsebino direktive tudi na arhive, ki so bili do sedaj izjema v direktivi), b) raz-

merje med dostopom na kraju samem in spletnim dostopom do arhivskega gradiva (ravnovesje med obema dostopoma se spreminja, zato je potrebna študija o izkušnjah in najboljših praksah članic ter morebitnih smernicah), c) vodenje digitalnih evidenc: posledice za upravo in družbo ter spreminjajoča se vloga arhivov (uvredba IKT v javno upravo povzroča zahteve po večji kakovosti, preglednosti in odgovornosti – dobro upravljanje in e-uprava sta koncepta uprave 21. stoletja; vse to korenito vpliva tudi na načela in prakso arhivskih služb), d) vzpostavitev evropske mreže strokovnjakov (kot glavnega orodja za sodelovanje, za podporo različnih ravni pri izvajanju projektov in za izmenjavo informacij o strokovnem znanju; sodelovanje tudi arhivskih strokovnih združenj), e) načrt za oblikovanje centra odličnosti evropskih arhivistov (z novo generacijo strokovnjakov na visoki ravni, da bi z uspešno kariero zasedli strateška mesta, poudarek bo ne le na nacionalnem, ampak tudi evropskem okviru; center bo tudi decentraliziran).¹⁵

Zasedanje EBNE v Ljubljani, Grand hotel Union, udeleženci v dvorani

Glede sprejetja obeh dokumentov (Poročila o napredku in Zaključkov) je bilo mogoče pričakovati končno predstavitev na sestanku EAG (Evropske arhivske skupine) še med slovenskim predsedovanjem EU – 6. junija 2008 v Bruslju, ter potem pred letnimi počitnicami posredovanje dokumentov v formalen postopek obravnave. Od septembra do oktobra naj bi bil obravnavan v Odboru za kulturo (CAC), da bi bil potem posredovan Sekretariatu Sveta; končni cilj je obravnava na zasedanju Sveta EU v novembru 2008 (načrtovano 21. 11. 2008).

V celoti ocenjujemo zasedanje EBNE v Ljubljani kot uspešno. Živahna je bila tudi razprava o različnih temah. Te so tudi opozorile na nove vloge, ki jih arhivi imajo ali jih bodo imeli v bodoče, predvsem na

¹⁴ Direktiva 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL Evropskih skupnosti L 345, 31. 12. 2003, str. 90–96).

¹⁵ Glej opombo 12.

področju e-hrambe in elektronskega upravljanja dokumentov kot sestavnega dela e-uprave.

V času organiziranja obeh dogodkov so bili organizirani dodatni sestanki izvršnih odborov ali projekt-nih skupin:

- DLM delovna skupina pod vodstvom nacionalnega arhiva Estonije (iniciativa za izmenjavo izkušenj na stopnji prevzema elektronskih dokumentov), 8. april, v Arhivu RS,
- Izvršni odbor DLM Foruma, 8. april, v Arhivu RS,
- Delovna skupina za projekt APENET ("Gateway to archives in Europe", ki kandidira za sofinanciranje EU v okviru programa e-VsebinePlus), 9. april, v Hotelu City,
- EURBICA izvršni odbor (Evropska podružnica Mednarodnega arhivskega sveta – ICA), 9. april, v Hotelu City,
- Znanstveni odbor DLM Foruma (za konferenco DLM v Toulousu, Francija), 9. april, v Hotelu City,
- Sestanek v zvezi z Evropsko arhivsko konferenco v Ženevi leta 2010 (organizirana vsakih 5 let), 9. april, v GH Union.

Za člane EBNE je bila v soboto 12. aprila organizirana tudi poldnevna ekskurzija na Kras z obiskom Postojnske jame in kobilarne Lipica; žal je bila udeležba nekoliko manjša. Neformalni in turistični del programa EBNE je obsegal vodeni ogled središča Ljubljane, obisk in predstavitev razstave Arhiva RS v Narodni galeriji z naslovom "Kranjski deželni privilegiji 1338–1736" (avtorjev dr. Andreja Nareda in Jureta Volčjaka), ogled Gruberjeve palače – sedeža Arhiva RS ter slavnostno večerjo na Ljubljanskem gradu na povabilo dr. Damijana Prelovška, direktorja Direktorata za kulturno dediščino na Ministrstvu za kulturo RS.

O dogodkih v zvezi s 17. konferenco EBNE so na spletu objavljeni program zasedanja, vse predstavitve v angleščini ter vtisi s konference (fotografije).¹⁶

Za organizacijo obeh dogodkov je Arhivu RS v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo RS uspelo pridobiti sofinanciranje EU (Generalni direktorat za izobraževanje in kulturo); skladno z zahtevami pogodbe (podpisane 17. 4. 2008) pa je bilo to tudi javno objavljeno na spletni strani Arhiva.

V zvezi z dogodki v okviru predsedovanja EU je bil objavljen tudi članek v mednarodni reviji *Public Service Review: European Union*, issue 15, 2008 (Britanski založnik PSCA International) z naslovom: "Archival events during the Slovene EU Presidency" avtorice mag. Natalije Glažar.

Peti sestanek evropske arhivske skupine (European Archives Group – EAG), Bruselj, 6. junij 2008

V okviru slovenskega predsedovanja EU je Arhiv Republike Slovenije sodeloval pri vodenju petega sestanka Evropske arhivske skupine (EAG), ki se navadno sestaja v Bruslju. Predtem je bil že 8. februarja v Bruslju pripravljani sestanek predstavnikov Evropske komisije (EK) z direktorjema obeh arhivov predsedujočih držav EU v letu 2008 Slovenije in Francije. Sklical ga je g. Hubert Szałaszewski (direktor Generalnega sekretariata EK, direktorata B), udeležili pa so se ga g. Peter Hendley, g. Jef Schram (predstavnik Evropske komisije), ga. Martine de Boisdeffre, ga. Christine Martinez (Nacionalni arhiv Francije), g. Matež Košir, ga. Natalija Glažar (Arhiv RS). Namen sestanka je bil določiti smernice in program potrebnih dejavnosti na ravni EU med predsedovanjem obeh držav, vključujoč program obeh srečanj EBNE, bruseljskih sestankov EAG in konferenc DLM Foruma v letu 2008.

Sestanek skupine EAG (6. junija) sta vodila g. Peter Handley (predstavnik Evropske komisije in novi vodja oddelka SG-B-1, Direktorata B pri Generalnem sekretariatu EK) in direktor Arhiva RS dr. Matež Košir. Glavna tema sestanka je bilo sprejetje Poročila o napredku na področju arhivske dejavnosti (Progress Report to the Council on the implementation of the Council Recommendation 2005/835/ec of 14 November 2005). Priporočilo Sveta z dne 14. novembra 2005 (OJ L 312, 29/11/2005 P. 0055–0056) je določilo, da je potrebno v treh letih pripraviti poročilo o delu in napredku za pet prednostnih področij arhivske dejavnosti. Že sestanek EBNE v Ljubljani je omogočil predstavitev in začetek intenzivne razprave o dokumentu, zaključek te razprave pa je bil dosežen na petem zasedanju EAG v Bruslju. Po otvoritvi je bil najprej sprejet zapisnik 4. sestanka EAG v Lizboni, ki je bil 6. 12. 2007. Sledilo je poročilo petih skupin – predstavile so sklepno poročilo o podatkovni bazi arhivskih pravnih predpisov v EU (Francija), varovanju in preprečevanju poškodb arhivskega gradiva v naravnih nesrečah (Nemčija), elektronskem arhivskem gradivu in DLM Forumu (Estonija), evropskem arhivskem portalu v okviru evropske digitalne knjižnice (Španija) in preprečevanju kraj v arhivih (Švedska). Po razpravi so bila dokončno oblikovana priporočila za vsa navedena področja.

Sledila je predstavitev samega Poročila o napredku – predstavil ga je g. Jef Schram, predstavnik Generalnega sekretariata Evropske komisije. Po dolgotrajni in tudi naporni razpravi je bilo z manjšimi dopolnitvami in popravki doseženo soglasje predstavnikov vseh članic Evropske unije, potem pa je EAG sprejel poročilo. Določenih je bilo tudi pet prednostnih področij za nadaljnje delo: uporaba evropske direktive o dostopu do informacij javnega značaja, odnos med dostopom

¹⁶ http://www.arhiv.gov.si/en/eu_presidency/17_ebna_conference/

do arhivskega gradiva v čitalnicah in na internetu, hranjenje digitalnih zapisov – posledice za državno upravo in družbo ter spremenjena vloga arhivov, oblikovanje mreže evropskih arhivskih ekspertov in oblikovanje centra odličnosti evropskih arhivistov.

Sprejetje Poročila je pomenilo uspeh ne le za Evropsko komisijo, ampak tudi za slovensko predsedovanje EU, saj usklajevanje velikega števila pripomb in dopolnitev ni bilo lahko delo. Sprejetje Poročila bo omogočilo direktorici Francoskega državnega arhiva gospe Martine de Boisdefre, da bo med francoskim predsedovanjem Poročilo predstavila Svetu ministrov za kulturo članic EU (predvidoma v drugi polovici meseca novembra 2008). Poročilo je kakovostno in uravnoteženo ter primerno za sprejetje v Svetu. Sestanek se je končal s predstavitvijo dela v okviru projekta EU Evropske digitalne knjižnice (oz. EUROPEANA)¹⁷ in programa bodoče konference DLM Foruma v Toulousu¹⁸ v decembru 2008.

Srečanje direktorjev arhivov ministrstev za zunanje zadeve držav članic in institucij EU

Ministrstvo za zunanje zadeve je skupaj z Arhivom Republike Slovenije organiziralo srečanje direktorjev arhivov ministrstev za zunanje zadeve držav članic EU in institucij EU. Potekalo je na Brdu pri Kranju (30. 6. in 1. 7. 2008). Delo zasedanja, pod predsedstvom dr. Milana Jazbca, je bilo razdeljeno na tri dele. Prvi del Arhivi – Spomin zgodovine, se je začel s prispevkom dr. Dušana Nečaka z naslovom 'Pomen (diplomatskih) virov v sodobnem zgodovino-pisju'. Za njim je dr. Andrej Rahten predstavil novo zbirko Studia Diplomatica Slovenica – raziskave

Srečanje direktorjev arhivov ministrstva za zunanje zadeve držav članic in institucij EU, organizirano na Brdu pri Kranju

slovenskih diplomatskih in političnih biografij. Za zaključek je dr. Milan Jazbec govoril o zgodovini slovenske diplomacije v okviru dejavnosti Ministrstva za zunanje zadeve RS in publiciranju diplomatskih dokumentov. Po krajši razpravi se je ta del končal s skupinsko fotografijo.

Drugi del je bil posvečen predstavitvi dela delovnih skupin arhivov ministrstev za zunanje zadeve v preteklem obdobju. Za začetek je bilo načrtovano sprejetje Poročila prejšnje konference direktorjev diplomatskih arhivov v Lisboni oktobra 2007. V drugi točki je bilo predstavljeno poročilo delovne skupine za dostop do arhivskega gradiva, ki ga je pripravil švedski delegat. Ob tej točki je mag. Ljuba Dornik Šubelj iz Arhiva RS predstavila prispevek z naslovom 'Odpiranje ali zapiranje arhivov v Sloveniji?'. Sledilo je poročilo delovne skupine za zasebne arhive o Zbirki podatkov zasebnih arhivov, ki ga je podal grški predstavnik in ob katerem se je razvnela živahna razprava. Za konec je gospa Mira Rančev (MZZ RS) v imenu Slovenije predstavila poročilo delovne skupine za elektronsko arhiviranje. Po kosilu se je sestanek nadaljeval s tretjim delom, ki je bil v celoti posvečen elektronskemu arhiviranju. Prvi prispevek z naslovom 'Evropska komisija: Nov sistem upravljanja dokumentov' je predstavil g. Mattias Hallinn. Sledila sta mu prispevka predstavnikov Arhiva RS. Jože Škofljanec je poročal z zadnjega srečanja DLM Foruma, organiziranega aprila v Ljubljani, mag. Tatjana Hajtnik pa je predstavila Digitalne arhive in vlogo državnih arhivov. Po odmoru se je zasedanje končalo z zadnjim prispevkom iz Slovenije. Gorazd Perenič je predstavil slovensko pravno rešitev za dolgotrajno hrambo elektronskih dokumentov. Ob koncu sestanka je bila izvedena tudi predaja slovenskega predsedovanja francoski strani, saj je bil to zadnji dan predsedovanja Slovenije Evropski uniji.

Otvoritev razstave "Mostovi prijateljstva – utrinki iz slovensko-francoskih odnosov od 18. stol. do danes" v prostorih Mestne občine Ljubljana, 30. 6. 2008

¹⁷ <http://www.edlproject.eu/>, <http://www.europeana.eu/>

¹⁸ <http://dmlforum.typepad.com/dlm/2008/04/next-members-me.html>

Neformalni del programa je bil organiziran v Ljubljani. Udeleženci so se zbrali v mestni hiši v Ljubljani, na otvoritvi razstave "Mostovi prijateljstva, Utrinki iz slovensko francoskih odnosov od 18. stoletja do danes". Razstavo je pripravil Arhiv Republike Slovenije skupaj z Ministrstvom za zunanje zadeve RS, Diplomatskim arhivom Francoske republike, Centrom za evropsko prihodnost in Francoskim kulturnim centrom Charlesa Nodierja v Ljubljani. Avtorji razstave in razstavnega kataloga so Monique Constant (Diplomatski arhiv Francoske republike), Adrijan Kopicar, dr. Andrej Nared, Vladimir Sunčič (Arhiv RS) in Mira Rančov (MZZ RS). Po razstavi pa je veleposlanica Francoske republike v Ljubljani gospa Chantal de Bourmont priredila sprejem.

V četrtek 1. 7. 2008 je bilo zasedanje na Brdu pripravljeno v sklopu francoskega predsedovanja EU. Zasedanje je vodil g. Jean Mendelson, direktor francoskega diplomatskega arhiva. Prvi del je bil posvečen arhivom kot ustanovam zgodovinskega spomina. Prispevke v tej sekciji sta predstavila g. George Henri Soutou, profesor na Sorboni, ga. Monique Constant (Diplomatski arhiv MZZ Francije) je predstavila program publikacij francoskega diplomatskega arhiva. Naslednja sekcija je bila namenjena delovnim skupinam. Poročila so bila podana za dve skupini: prvo, ki pripravlja bazo evropske integracije (Italija), in drugo, posvečeno izobraževanju na arhivskem področju (Belgija). Posebej je študijski program francoske arhivske šole predstavila ga. Marie Andree Curcuff. Dr. Matevž Košir pa je predstavil aktivnosti EBNE s posebnim poudarkom na slovenskem predsedovanju EU. Direktor francoskega diplomatskega arhiva g. Jean Mendelson je predstavil tudi predvideno selitev v novo stavbo francoskega diplomatskega arhiva. Sledil je še kratek povzetek, posvečen načrtom diplomatskih arhivov za prihodnje obdobje.

Natalija Glažar, Matevž Košir, Ljuba Dornik Šubelj

16. mednarodni arhivski kongres z naslovom arhivi, upravljanje in razvoj (načrtovanje prihodnje družbe), Kuala Lumpur, Malezija, 21.–27. julij 2008

Na letošnjem 16. kongresu Mednarodnega arhivskega sveta (MAS) so se arhivisti z vsega sveta zbrali v jugovzhodni Aziji, natančneje v Kuala Lumpurju, glavnem mestu Malezije. Kongresa se je udeležilo okrog 1.700 delegatov, ki so od ponedeljka, 21. julija do nedelje, 27. julija sodelovali na strokovnih predavanjih, delovnih sestankih in sejah, okroglih mizah, delavnicah in seminarjih, strokovnih ekskurzijah ter kulturnih in družabnih prireditvah. Skupnim zaseda-

njem so sledila predavanja. Potekala so v več predavalnicah hkrati. Razdeljena so bila na tri sklope: Arhivi, Upravljanje in Razvoj (s podnaslovom Načrtovanje prihodnje družbe). V torek je bila slavnostna otvoritev kongresa, v petek in soboto pa predvsem zasedanja strokovnih odborov, sekcij, podružnic ter letna generalna skupščina Mednarodnega arhivskega sveta. Na kongresu je MAS dobil novo vodstvo. Od funkcije predsednika se je poslovil Lorenz Mikolitzky, novi predsednik pa je postal kanadski arhivist Ian E. Wilson. Kongres je v torek, 22. julija, v Kongresnem centru Kuala Lumpurja (Kuala Lumpur Convention Centre) odprl malezijski minister za kulturo, umetnost in dediščino. Vzporedna predavanja so bila dopoldne med 8.30 in 12.30 uro ter se nadaljevala v popoldanskem času med 14.30 in 18.00 uro. V okviru bogatega strokovnega programa kongresa se je zvrstilo več kot 300 govornikov.

V okviru prvega sklopa predavanj, sklopa Arhivi, so bile obravnavane teme, namenjene vsem glavnim problemom arhivske stroke, od upravljanja dokumentarnega gradiva (t. i. record management), odbiranja arhivskega gradiva, varstva dokumentarnega gradiva do dajanja arhivskega gradiva v uporabo. Zvrstilo se je veliko predavanj o elektronskem arhiviranju oziroma ponujene so bile rešitve iz prakse glede ocenjevanja in izločanja dokumentarnega gradiva, prenosa podatkov ter trajne hrambe elektronskih arhivov. Sekcija za standardizacijo MAS-a je v okviru tega panela predstavila izdelavo mednarodnih standardov za arhivsko popisovanje od začetka do današnjih dni ter osvetlila uporabo standardov kot podporo arhivskemu strokovnemu delu.

Drugi sklop predavanj, sklop Upravljanje, se je posvetil prispevkom dobrega upravljanja dokumentarnega gradiva, s katerim naj bi arhivi dosegali čim večjo poslovno učinkovitost. Moto predavanj je bila misel, da morajo arhivi dejavno sodelovati v poslovanju e-uprave, sicer bodo postali le obrobni opazovalci in ne soustvarjalci v informacijski družbi. V tem smislu naj bi se arhivska stroka povezovala z drugimi poklici ter obveščala javnost in osebe na ključnih političnih položajih o pomembnosti arhivov.

Sklop predavanj z nazivom Razvoj (načrtovanje prihodnje družbe) je bil namenjen predavanjem o možnostih za izobraževanje arhivarjev in arhivistov na vseh stopnjah, predvsem zaradi potrebe po zahtanju pristojnosti in spretnosti, ki naj bi jih obvladal arhivist 21. stoletja. Pri tem ne bi smeli spregledati vloge, ki bi jo lahko imel arhivist v obsežnem političnem, gospodarskem in socialnem razvoju, saj bi učinkovito varstvo dokumentarnega gradiva (record-keeping) lahko podpiralo bolj učinkovito upravo ter napredek v izobraževanju. Predavatelji so predstavili nekatera nova jedra učnih načrtov za šolanje arhivistov na začetni stopnji ter poskušali, predvsem zaradi